Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2017. gada 26. jūlijā *

[Teksts labots ar 2017. gada 14. septembra rīkojumu]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Regula (EK) Nr. 882/2004 – Oficiālas dzīvnieku barības un pārtikas produktu kontroles – Oficiālo kontroļu finansēšana – 26. un 27. pants – Vispārējā nodokļu sistēma – Maksas vai nodevas – Nodeva, ko piemēro pārtikas tirdzniecības uzņēmumiem

Lieta C-519/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra* (Koimbras Administratīvā un nodokļu tiesa, Portugāle) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 5. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 5. oktobrī, tiesvedībā

SUPERFOZ – Supermercados Lda

pret

Fazenda Pública.

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs E. Juhāss [*E. Juhász*], tiesneši K. Vajda [*C. Vajda*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente),

ģenerāladvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Superfoz – Supermercados Lda* vārdā – *R. China Carvalheira*, *advogado*,

– [ar labojumu, kas izdarīts ar 2017. gada 14. septembra rīkojumu] Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *M. Figueiredo*, kā arī *A. Gameiro*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *P. Němečková*, *M. Afonso* un *K. Skelly*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – portugāļu.

ņemot vērā lēmumu, kas pieņemts pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV 2004, L 165, 1. lpp.; un labojums – OV 2004, L 191, 1. lpp.), ko groza ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu (ES) Nr. 652/2014 (OV 2014, L 189, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 882/2004"), 26. un 27. pantu, kā arī LESD 107. un 108. pantu un vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas, brīvas konkurences un uzņēmējdarbības brīvības principus.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Superfoz – Supermercados Lda* (turpmāk tekstā – "*Superfoz*") un *Fazenda Pública* (Valsts kase, Portugāle) jautājumā par nodevas, kas ir paredzēta tikai tam, lai finansētu izmaksas, kas saistītas ar oficiālo kontroļu veikšanu pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku aizsardzības un veselības un augu aizsardzības un veselības jomā, samaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula (EK) Nr. 178/2002

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulā (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV 2002, L 31, 1. lpp.), kura grozīta ar Regulu Nr. 652/2014 (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 178/2002"), ir paredzēti pamatnoteikumi, kas attiecībā uz pārtikas produktiem ļauj nodrošināt cilvēku veselības un patērētāju interešu augstu aizsardzības līmeni, jo īpaši ņemot vērā pārtikas piedāvājuma daudzveidību.

4 Kā izriet no šīs regulas 1. panta 1. punkta, tās mērķis ir noteikt kopējos principus un pienākumus, stingri zinātniska pamata nodrošināšanas līdzekļus, efektīvu organizatorisko kārtību un procedūras, kas ir lēmumu pieņemšanas pamatā jautājumos par pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīgumu.

Regula (EK) Nr. 882/2004

5 Regulas Nr. 882/2004 preambulas 11. un 32. apsvērumā ir noteikts:

"(11) Kompetentajām iestādēm, kas atbild par oficiālās kontroles veikšanu, jāatbilst virknei darbības kritēriju, lai nodrošinātu šo iestāžu objektivitāti un efektivitāti. To rīcībā jābūt pietiekamam skaitam pienācīgi kvalificēta un pieredzējuša personāla un atbilstīgām iekārtām un aprīkojumam, lai varētu pienācīgi veikt savus pienākumus.

[..]

(32) Lai organizētu oficiālo kontroli, jābūt pieejamiem atbilstīgiem finanšu līdzekļiem. Tādēļ dalībvalstu kompetentajām iestādēm jābūt spējīgām iekasēt nodevas vai maksas, lai segtu oficiālās kontroles gaitā radušos izdevumus. Šajā procesā dalībvalstu kompetentās iestādes brīvi nosaka minētās nodevas un maksas kā maksājumus ar vienoti noteiktu likmi, ņemot vērā faktiskās izmaksas un uzņēmumu īpašo situāciju. [..]"

6 Šīs regulas 1. panta "Priekšmets un darbības joma" 1. un 4. punktā ir noteikts:

"1. Ar šo regulu paredz vispārīgus noteikumus par oficiālās kontroles veikšanu, kas vajadzīga, lai pārbaudītu atbilstību noteikumiem, kuru mērķis jo īpaši ir šāds:

a) novērst, likvidēt vai līdz pieņemamam līmenim samazināt risku, kam tiešā veidā vai vides ietekmē ir pakļauti cilvēki un dzīvnieki,

un

b) garantēt godprātīgu praksi tirdzniecībā ar dzīvnieku barību un pārtiku un aizsargāt patērētāju intereses, un tas ietver dzīvnieku barības un pārtikas etiķetēšanu un citus patērētāju informēšanas veidus.

[..]

4. Šajā regulā paredzēto oficiālo kontroli veic, neskarot dzīvnieku barības un pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju galveno tiesisko atbildību attiecībā uz dzīvnieku barības un pārtikas nekaitīguma nodrošināšanu, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 178/2002, kā arī civiltiesisko un krimināltatbildību, kas iestājas saistību neizpildes gadījumā."

7 Regulas Nr. 882/2004 2. panta 1. punktā "oficiālā kontrole" ir definēta kā "jebkāda veida kontrole, kuru kompetentā iestāde vai Kopiena veic tādēļ, lai pārbaudītu atbilstību dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem".

8 Šīs pašas regulas 3. panta nosaukums ir "Vispārīgi pienākumi saistībā ar oficiālās kontroles organizēšanu". Šī panta 3. punktā ir noteikts:

"Oficiālo kontroli veic jebkurā no dzīvnieku barības vai pārtikas un dzīvnieku vai dzīvnieku izcelsmes produktu ražošanas, pārstrādes vai izplatīšanas posmiem. Kontrolē dzīvnieku barības un pārtikas apritē iesaistītos uzņēmumus, dzīvnieku barības un pārtikas lietošanu, dzīvnieku barības un pārtikas uzglabāšanu un visus procesus, materiālus, vielas, rīcības vai darbības (ieskaitot pārvadāšanu), kas attiecas uz dzīvnieku barību vai pārtiku un uz dzīviem dzīvniekiem, ja šāda kontrole ir vajadzīga, lai sasniegtu šīs regulas mērķus."

9 Regulas Nr. 882/2004 VI nodaļā "Oficiālās kontroles finansēšana" ir tostarp šīs regulas 26. un 27. pants. Minētās regulas 26. pantā "Vispārīgs princips" ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina to, ka ir pieejami pietiekami finanšu resursi, lai vajadzīgo personālu un pārējos oficiālās kontroles resursus apgādātu ar visiem vajadzīgajiem līdzekļiem, tostarp izmantojot vispārējo nodokļu politiku vai paredzot nodevas vai maksas."

10 Šīs pašas regulas 27. panta "Nodevas vai maksas [maksas vai nodevas]" 1.–4. un 10. punktā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis var iekasēt nodevas vai maksas [maksas vai nodevas], lai segtu ar oficiālo kontroli saistītos izdevumus.

2. Tomēr attiecībā uz IV pielikuma A iedaļā un V pielikuma A iedaļā minētajām darbībām dalībvalstis nodrošina nodevas [maksas] iekasēšanu.

3. Neierobežojot 4. un 6. punktu, par IV pielikuma A iedaļā un V pielikuma A iedaļā minētajām konkrētajām darbībām iekasētās nodevas [maksas] nav mazākas par minimālajām likmēm, kas paredzētas IV pielikuma B iedaļā un V pielikuma B iedaļā. [..]

[..]

4. Nodevas [maksas], ko saskaņā ar 1. vai 2. punktu iekasē par oficiālo kontroli:

a) nedrīkst būt lielākas par izdevumiem, kuri atbildīgajām kompetentajām iestādēm radušies saistībā ar VI pielikumā minētajiem kritērijiem,

un

b) var noteikt pēc vienotas likmes, pamatojoties uz izdevumiem, kas kompetentajām iestādēm radušies noteiktā laika posmā, vai attiecīgā gadījumā – noteikt IV pielikuma B iedaļā vai V pielikuma B iedaļā paredzētajā apjomā.

[..]

10. Neskarot no 28. pantā minētajiem izdevumiem izrietošās izmaksas, dalībvalstis šīs regulas īstenošanai neiekasē citas nodevas [maksas], kā tikai tās, kas minētas šajā pantā."

Portugāles tiesības

11 Pārtikas nekaitīguma nodeva (turpmāk tekstā – "*TSAM*") tika ieviesta ar 2012. gada 15. jūnija Dekrētlikumu Nr. 119/2012.

12 Šī dekrētlikuma preambulā ir norādīts, ka Savienības tiesiskajā regulējumā ir noteikts "pienākums finansēt izmaksas, kas saistītas ar dalībvalstu veiktajām oficiālajām kontrolēm, un tām sniegt iespēju iegūt atbilstošus finanšu līdzekļus no vispārējās nodokļu sistēmas vai ieviešot speciālās maksas vai nodevas, kas jāmaksā uzņēmējiem", un ka, "piemērojot šos noteikumus, jau ir ieviestas dažādas nodevas, lai nodrošinātu finansiālu atbalstu pārbaudes un kontroles darbību veikšanai un kas atsaucas uz izmaksām un izdevumiem saistībā ar personālu, proti, atlīdzību, iekārtām, instrumentiem, aprīkojumu, mācībām, komandējumiem un ar to saistītām izmaksām, ieskaitot izmaksas par paraugu ievākšanu un nosūtīšanu analīzei uz laboratoriju."

13 Minētā dekrētlikuma 9. pantā ir paredzēts:

"1 – Par garantiju tam, ka pārtikas produkti ir nekaitīgi un pārtika ir kvalitatīva, dzīvnieku un augu izcelsmes pārtikas produktu, kas var būt svaigi vai saldēti, pārstrādāti vai jēli, sverami vai iepriekš safasēti, tirdzniecības uzņēmumiem jāmaksā ikgadējā nodeva, kuras apmērs ir noteikts no EUR 5 līdz 8 par katru uzņēmuma tirdzniecības telpu kvadrātmetru atbilstoši valdības locekļu, kuri ir atbildīgi par finanšu un lauksaimniecības jomu, pieņemtajiem noteikumiem.

2 – Iepriekšējā punktā paredzētā nodeva nav jāmaksā uzņēmumiem, kuru tirdzniecības telpas ir mazākas par 2000 m^2 vai kuri pieder pie mikrouzņēmumiem, ar nosacījumu, ka: a) tie nepieder uzņēmumam, kurš izmanto vienu vai vairākas preču zīmes un kuram kopējā valsts līmenī piederošā tirdzniecības platība ir vienāda vai lielāka par 6000 m^2; b) tie nav iekļauti grupā, kurai valsts līmenī pieder tirdzniecības platība, kas ir vienāda vai lielāka par 6000 m^2.

3 – Šajos tiesību aktos "tirdzniecības uzņēmums" nozīmē vietu, kurā tiek veikta pārtikas mazumtirdzniecības darbība, ieskaitot jaukta veida tirdzniecības iestādes, kādas ir definētas [2009. gada] 19. janvāra Dekrētlikuma Nr. 21/2009 4. panta 1. punktā."

14 *TSAM* iekasēšanu regulē 2012. gada 17. jūlija Noteikumi Nr. 215/2012. Šo noteikumu 3. panta 3. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka atbrīvojumi no šīs valsts tiesībās paredzētās nodevas nav piemērojami uzņēmumiem, kuri "nav iekļauti grupā, kurai valsts līmenī pieder tirdzniecības platība, kas ir vienāda vai lielāka par 6000 m^2". Šo noteikumu 3. panta 5. punktā ir precizēts, ka "3. punkta b) apakšpunkta izpratnē "grupa" ir uzņēmumu apvienība, kuri, lai gan tie ir juridiski nošķirti, uztur savstarpējas atkarības saiknes vai pakļautību, kas izriet no vienas preču zīmes vai tiesību, vai pilnvaru izmantošanas atbilstoši [2009. gada] 19. janvāra Dekrētlikuma Nr. 21/2009 4. panta o) apakšpunktam."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15 *Superfoz* ir sabiedrība, kura veic tirdzniecības lielveikalu apsaimniekošanu, pārtikas un nepārtikas preču izplatīšanu, kā arī degvielas uzpildes staciju un komerccentru apsaimniekošanu un pārvaldi.

16 *Superfoz* izmanto preču zīmi "Intermarché". Lēmumā par prejudiciālā jautājuma uzdošanu tomēr ir precizēts, ka šī sabiedrība ir nošķirta juridiska persona no tās franšīzes devēja *ITMI Portugal – Sociedade de Desenvolvimento e Investimento SA*, no vienas puses, un no citiem no šī pēdējā minētā franšīzi saņēmušajiem uzņēmumiem, kuri izmanto to pašu preču zīmi, no otras puses. Tajā ir minēts arī tas, ka šim franšīzes izsniedzējam nepieder *Superfoz* pamatkapitāla daļas, kas tam sniegtu tās apsaimniekošanas, pārvaldības vai administrācijas pilnvaras.

17 Ar 2014. gada 1. jūlija vēstuli *Direção Geral de Alimentação e Veterinária* (Pārtikas un veterināro lietu ģenerāldirektorāts, Portugāle) informēja *Superfoz*, ka tai ir jāmaksā *TSAM* par 2014. gadu kopējā apmērā EUR 10 274,25. Šis direktorāts precizēja, ka atbilstoši valsts tiesību normām šī summa izriet no nodevas, kuras likme ir noteikta EUR 7 par kvadrātmetru, piemērošanas tirdzniecības platībai *Superfoz* piederošajās telpās, proti, 1467,75 kvadrātmetri.

18 *Superfoz* apstrīd iesniedzējtiesā šī paziņojuma par nodevu tiesiskumu, ar kuru tai ir noteikts *TSAM* maksājums.

19 Attiecībā uz *TSAM* šī tiesa norāda, ka šī nodeva ir ietverama patērētāju pārtikas ķēdes un veselības aizsardzības politikā, kura balstīta uz to saimnieciskās darbības subjektu atbildību, kuri darbojas pārtikas nekaitīguma un kvalitātes jomā. Šīs nodevas mērķis ir finansēt Pārtikas nekaitīguma un veselības fondu *Mais* (*Fundo Sanitário e de Segurança Alimentar Mais*), kurš ir izveidots ar Dekrētlikumu Nr. 119/2012. Šim fondam nav kompetences veikt cita veida kontroles kā tikai Regulā Nr. 882/2004 paredzētās.

20 Turklāt tā norāda, ka *TSAM* ir ikgadējā nodeva – maksājums par pārtikas nekaitīguma un kvalitātes garantiju. Dzīvnieku un augu izcelsmes pārtikas preču tirdzniecības uzņēmumu īpašniekiem jāmaksā šī nodeva, un tā tiek aprēķināta, piemērojot vienotu likmi, kura noteikta no EUR 5 līdz 8 par uzņēmuma tirdzniecības telpu kvadrātmetru.

21 Iesniedzējtiesa uzsver, ka valsts tiesībās tomēr ir paredzēta atkāpe no šīs nodevas maksāšanas uzņēmumiem, kuru tirdzniecības telpas ir mazākas par 2000 m^2 vai kuri pieder pie mikrouzņēmumiem, ar nosacījumu, ka šie uzņēmumi nepieder uzņēmumam, kurš izmanto vienu vai vairākas preču zīmes un kuram kopējā valsts līmenī piederošā tirdzniecības platība ir vienāda vai lielāka par 6000 m^2, un tie nav iekļauti grupā, kurai valsts līmenī pieder tirdzniecības platība, kas ir vienāda vai lielāka par 6000 m^2. *Tribunal Constitucional* (Konstitucionālā tiesa, Portugāle) šajā ziņā ir nospriedusi, ka šī atkāpe nav pretrunā konstitucionālās vienlīdzības jēdzienam.

22 Iesniedzējtiesa jautā par *TSAM* atbilstību Regulas Nr. 882/2004 noteikumiem, kā arī Savienības tiesību principiem, it īpaši vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas un brīvas konkurences principiem.

23 Pirmkārt, šī tiesa jautā, vai šī nodeva atbilst Regulas Nr. 882/2004 27. panta 10. punktam, ciktāl, pirmkārt, izmaksas saistībā ar šajā regulā paredzētajām kontrolēm tiek segtas no citām nodevām, un, otrkārt, ciktāl *TSAM* attiecas tikai uz pārtikas tirdzniecības uzņēmumiem, kuriem ir Regulās Nr. 178/2002 un Nr. 882/2004 paredzētā atbildība un pienākumi.

24 Otrkārt, šī tiesa apšauba *TSAM* saderību ar vienlīdzīgas attieksmes principu, ņemot vērā, ka šī nodeva ir piemērota tikai konkrētiem pārtikas tirdzniecības uzņēmumiem.

25 Treškārt, šī pati tiesa uzskata, ka vienlīdzības princips, kas ir paredzēts Regulā Nr. 882/2004, prasa, lai tāda nodeva kā *TSAM* tiktu izmantota tāda administratīva pakalpojuma finansēšanai, kurš tiek sniegts šo nodevas maksātāju dēļ vai viņiem par labu, bet tāds nav gadījums ar *TSAM*. Proti, šīs nodevas iekasējamības gadījums ir saistīts ar to, ka īpašumā ir pārtikas tirdzniecības uzņēmumi, kas nav atbrīvoti no nodevas.

26 Ceturtkārt, iesniedzējtiesa apšauba jautājumu, vai *TSAM* nepārkāpj uzņēmējdarbības brīvību un atbilstošo dalībvalstu saimnieciskās neitralitātes pienākumu, jo šī nodeva var radīt konkurences traucējumus pārtikas tirdzniecības nozarē, it īpaši nodokļu ziņā radot priekšrocības uzņēmumiem, kuri šo nodevu nemaksā.

27 Šādos apstākļos *Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra* (Koimbras Administratīvā un nodokļu tiesa, Portugāle) nolēma tiesvedību apturēt un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Regulas Nr. 882/2004 27. panta 10. punkts vai jebkura cita Savienības tiesību norma vai vispārējais princips, ko Eiropas Savienības Tiesa uzskata par piemērojamu, var tikt interpretēti tādējādi, ka tiem pretrunā ir valsts tiesību norma, ar kuru tiek izveidota nodeva, lai finansētu oficiālas pārtikas nekaitīguma kontroles, kas tiek uzlikta tikai pārtikas vai jaukto mazumtirdzniecības uzņēmumu īpašniekiem, lai arī ar minēto nodevu netiek finansēta neviena specifiska oficiāla kontrole, kas tiek veikta šo nodokļa maksātāju dēļ vai viņiem par labu?

2) Vai atbilde būtu citāda, ja tiktu paredzēts, ka tiem pašiem nodokļa maksātājiem nodevas vietā būtu jāveic finanšu iemaksas valsts iestādei, lai segtu pārtikas kvalitātes kontroļu izmaksas, kaut gan tās vienīgais mērķis ir noteikt atbildību par minēto kontroļu finansēšanu visiem pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmumiem?

3) Vai ar iekšējo tirgu nesaderīgs valsts atbalsts, ciktāl tas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ir noteiktu saimnieciskās darbības subjektu atbrīvojums no [*TSAM*], kas tiek uzlikta tikai noteiktiem pārtikas vai jauktajiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem (galvenokārt lieliem pārtikas mazumtirdzniecības uzņēmumiem) un ir paredzēta, lai finansētu oficiālo kontroļu pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku aizsardzības un veselības un augu aizsardzības un veselības jomā veikšanu, vai vismaz tad, kad minētais atbrīvojums no nodevas ir valsts atbalsts, par kuru ir jādara zināms [Eiropas] Komisijai LESD 108. panta 3. punkta izpratnē?

4) Vai Eiropas Savienības tiesību principiem, galvenokārt vienlīdzības, nediskriminācijas, konkurences (tostarp “atgriezeniskās diskriminācijas” aizlieguma) principiem, un uzņēmējdarbības brīvībai pretrunā ir valsts tiesību norma, ar kuru:
   a) pienākums maksāt nodevu ir uzlikts tikai lieliem pārtikas mazumtirdzniecības uzņēmumiem;
   b) no nodevas piemērošanas jomas ir izslēgti uzņēmumi vai mikrouzņēmumi, kuru tirdzniecības platība ir mazāka par 2000 m^2, kas nav iekļauti grupā vai nepieder uzņēmumam, kurš izmanto vienu vai vairākas preču zīmes un kuram kopējā valsts līmenī piederošā tirdzniecības platība ir vienāda vai lielāka par 6000 m^2?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

28 Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai tas, ka iesniedzējtiesa prejudiciālo jautājumu ir formulējusi, atsaucoties vienīgi uz dažām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa jautājumu formulējumā uz tām atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, tostarp no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu pamatojuma, ir tiesības izdalīt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 7. marts, *X* un *X*, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Šādos apstākļos jāsaprot, ka ar pirmo un otro jautājumu, kurus jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 882/2004 26. un 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādas nodevas piemērošanu, kāda tiek aplūkota pamatlietā, tikai pārtikas mazumtirdzniecības uzņēmumiem, ja ieņēmumi no šīs nodevas netiek izmantoti konkrētu oficiālo kontroļu finansēšanai, kas tiek veiktas šo nodevas maksātāju dēļ vai viņiem par labu.

30 Saskaņā ar Regulas Nr. 882/2004 3. panta 3. punktu šīs oficiālās kontroles tiek veiktas konkrēto pārtikas produktu jebkurā ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmā. Tās ietver it īpaši pārtikas nozares uzņēmumu kontroles, kas ir nepieciešamas, lai sasniegtu šīs regulas mērķus.

31 No šīs regulas preambulas 11. un 32. apsvēruma izriet, ka dalībvalstu kompetento iestāžu rīcībā jābūt pietiekamam, attiecīgi kvalificētam un pieredzējušam personālam un atbilstīgām iekārtām un aprīkojumam, lai varētu pienācīgi veikt savus pienākumus. Šajā nolūkā dalībvalstu rīcībā jābūt arī pietiekamiem finanšu resursiem kontroļu organizēšanai.

32 Tādējādi saskaņā ar Regulas Nr. 882/2004 26. pantu dalībvalstis nodrošina to, ka ir pieejami pietiekami finanšu resursi, lai vajadzīgo personālu un pārējos oficiālās kontroles resursus apgādātu ar visiem vajadzīgajiem līdzekļiem, tostarp izmantojot vispārējo nodokļu politiku vai paredzot nodevas vai maksas.

33 Šīs regulas 27. pants ir konkrēti par maksām un nodevām. Saskaņā ar tā 1. punktu dalībvalstis var iekasēt šādas maksas vai nodevas, lai "segtu ar oficiālo kontroli saistītos izdevumus". Tādējādi šajā pantā noteiktās maksa vai nodevas var tikt paredzētas vienīgi, lai segtu izdevumus, kas dalībvalstīm faktiski rodas, īstenojot kontroli pārtikas nozares uzņēmumos (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 17. marts, *Kødbranchens Fællesråd*, C-112/15, EU:C:2016:185, 39. punkts).

34 Saskaņā ar Regulas Nr. 882/2004 26. pantu, to aplūkojot kopā ar šīs regulas preambulas 32. apsvērumu, dalībvalstīm ir plaša novērtējuma brīvība, lai it īpaši to vispārējās nodokļu politikas ietvaros piešķirtu atbilstošus finanšu līdzekļus, savā rīcībā saņemot personālu un citus resursus oficiālām kontrolēm. Savukārt šo brīvību ierobežo Regulas Nr. 882/2004 27. pantā paredzētie saskaņotie noteikumi, ja dalībvalstis nolemj piemērot uzņēmējiem šajā pantā paredzēto maksu vai nodevas (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 17. marts, *Kødbranchens Fællesråd*, C-112/15, EU:C:2016:185, 31. un 32. punkts).

35 Attiecībā uz *TSAM* kvalifikāciju atbilstoši Regulas Nr. 882/2004 26. un 27. pantam no Tiesai iesniegtās informācijas izriet, ka šī nodeva netika ieviesta kā maksa vai nodeva šīs regulas 27. panta izpratnē, kas vēl jāpārbauda iesniedzējtiesai, bet tā pieder pie citiem finanšu resursiem, kurus dalībvalstis var izmantot atbilstoši šīs regulas 26. pantam.

36 Proti, kā savos apsvērumos uzsvēra Komisija, šīs nodevas iekasējamības gadījums ir tajā, vai tirdzniecības uzņēmumam pieder vai nepieder konkrēta platība, kas ir arī maksas vai nodevas Regulas Nr. 882/2004 27. panta izpratnē iekasējamības gadījums, īstenojot oficiālās kontroles, kuras tiek veiktas tieši tajos pārtikas tirdzniecības uzņēmumos, kas maksā šo nodevu.

37 Šajā ziņā atbilstoši Dekrētlikuma Nr. 119/2012 9. pantam *TSAM* ir "atlīdzība par pārtikas nekaitīguma un kvalitātes garantiju". Turklāt no iesniedzējtiesai iesniegtās informācijas izriet, ka šīs nodevas mērķis ir novirzīt uz pārtikas tirdzniecības uzņēmumiem izmaksas, kas saistītas ar oficiālo kontroļu veikšanu, jo šajos uzņēmumos šīs kontroles tiek veiktas pārtikas ražošanas ķēdes sākumā.

38 Turklāt ar ieņēmumiem no *TSAM* tiek paredzēts finansēt Pārtikas nekaitīguma un veselības fondu *Mais*, kurā tiek iemaksāti visi ieņēmumi, kas paredzēti, lai finansētu izmaksas saistībā ar oficiālo kontroļu par pārtikas produktu nekaitīgumu veikšanu. Tādējādi nav nekādas tiešas saiknes starp šo nodevu un izdevumiem, kurus paredzēts nosegt ar ieņēmumiem no tās.

39 Ņemot vērā iepriekš minēto, Regula Nr. 882/2004 atļauj dalībvalstij atbilstoši šīs regulas 26. pantam ieviest tādu nodevu, kāda ir *TSAM*, no kuras ieņēmumi ir paredzēti, lai segtu vispārējos izdevumus saistībā ar oficiālo kontroļu organizēšanu, nevis to oficiālo kontroļu rezultātā faktiski radušos izdevumus, kuras tika veiktas šīs nodevas maksātājos pārtikas tirdzniecības uzņēmumos.

40 Šādu secinājumu nevar atspēkot ar argumentu, saskaņā ar kuru pārtikas nozares uzņēmējiem ir paškontroles pienākums atbilstoši Regulai Nr. 178/2002.

41 Proti, Regulas Nr. 882/2004 1. panta 4. punktā ir paredzēts, ka oficiālās kontroles saskaņā ar šo regulu veic, neskarot dzīvnieku barības un pārtikas nozarē iesaistīto uzņēmēju galveno tiesisko atbildību attiecībā uz dzīvnieku barības un pārtikas nekaitīguma nodrošināšanu, kā noteikts Regulā Nr. 178/2002, kā arī civiltiesisko vai krimināltatbildību, kas iestājas šī uzņēmēja saistību neizpildes gadījumā.

42 No tā izriet, ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka, lai izpildītu Regulas Nr. 882/2004 mērķus, papildus no uzņēmēju atbildības izrietošajām kontrolēm ir jāveic oficiālās kontroles.

43 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 882/2004 26. un 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie atļauj uzlikt tādu nodevu, kāda tiek aplūkota pamatlietā, tikai pārtikas mazumtirdzniecības uzņēmumiem un ieņēmumus no šīs nodevas neizmantot konkrētu oficiālo kontroļu finansēšanai, kas tiek veiktas šo nodevas maksātāju dēļ vai viņiem par labu.

Par trešo un ceturto jautājumu

44 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā paredzētajā Tiesas sadarbībā ar valstu tiesām vajadzība nodrošināt Savienības tiesību interpretāciju, kas būtu noderīga valsts tiesai, ir prasīts, lai attiecīgā valsts tiesa izklāstītu tās uzdoto jautājumu faktisko apstākļu un tiesiskā regulējuma kontekstu vai vismaz paskaidrotu šo jautājumu pamatā esošās faktiskās situācijas. Faktiski Tiesa var lemt par Savienības tiesību akta interpretāciju vai spēkā esamību, vienīgi pamatojoties uz faktiem, ko tai ir norādījusi valsts tiesa (rīkojums, 2017. gada 4. maijs, *Svobodová*, C-653/16, nav publicēts, EU:C:2017:371, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Šīs prasības saistībā ar lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturu tiešā veidā ir ietvertas Tiesas Reglamenta 94. pantā, saskaņā ar kuru jebkurā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu tostarp ir jāietver "strīda priekšmeta, kā arī faktu, kuriem ir nozīme un kurus ir konstatējusi iesniedzējtiesa, kopsavilkums vai vismaz to faktu izklāsts, uz kuriem balstīti jautājumi", un "to iemeslu izklāsts, kas likuši

iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem".

46 Pirmkārt, ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 107. panta 1. punkts un LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj iekasēt tādu nodevu kā *TSAM*, no kuras pārtikas mazumtirdzniecības uzņēmumi ar mazu kvadratūru ir atbrīvoti.

47 Pat pieņemot, ka konkrētu uzņēmumu atbrīvojums no nodevas ir atbalsta pasākums LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, iespējamais atbalsta prettiesiskums nav tāds, kas var ietekmēt šīs nodevas, no kuras uzņēmumi ir atbrīvoti, tiesiskumu. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, nodevas maksātāji nevar aizbildināties ar to, ka citiem uzņēmumiem piešķirtais atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, lai izvairītos no minētās nodevas maksāšanas (šajā ziņā skat. spriedumu, 2005. gada 27. oktobris, *Distribution Casino France* u.c., no C-266/04 līdz C-270/04, C-276/04 un no C-321/04 līdz C-325/04, EU:C:2005:657, 42. un 43. punkts un tajos minētā judikatūra).

48 Turklāt lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav nevienas norādes, no kuras varētu secināt, ka, lai gan nav neiespējams *Superfoz* gūt labumu no LESD 107. panta un 108. panta 3. punkta varbūtējā pārkāpuma, iesniedzējtiesai atbilde uz trešo prejudiciālo jautājumu tomēr būtu nepieciešama, lai tā varētu izskatīt tajā iesniegto lietu.

49 Šādos apstākļos nešķiet, ka trešajam jautājumam būtu saikne ar pamatlietas priekšmetu.

50 Otrkārt, ceturtais jautājums ir par vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas, brīvas konkurences un uzņēmējdarbības brīvības principiem.

51 Iesniedzējtiesa norāda tikai to, ka ir ļauts apšaubīt *TSAM* atbilstību šiem principiem, tomēr nesniedzot iemeslus, uz kuriem tā balsta šīs šaubas. It īpaši lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav norādīta informācija, kas ļautu novērtēt uzņēmēju, kuriem jāmaksā *TSAM*, situācijas salīdzināmību ar situāciju, kāda ir no šīs nodevas atbrīvotajiem uzņēmējiem. Turklāt iespējamā atšķirīgā attieksme var tikt pamatota ar atbilstošiem iemesliem, kuri ir akceptēti Tiesas judikatūrā, bet arī šajā ziņā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu neietver nekādu informāciju. Tādējādi ir jākonstatē, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu acīmredzami neatbilst prasībām, kas tika atgādinātas šī sprieduma 45. punktā.

52 Līdz ar to trešais un ceturtais jautājums ir nepieņemami.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem, ko groza ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu (ES) Nr. 652/2014, 26. un 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie atļauj uzlikt tādu nodevu, kāda tiek aplūkota pamatlietā, tikai pārtikas mazumtirdzniecības uzņēmumiem un ieņēmumus no šīs nodevas neizmantot konkrētu oficiālo kontroļu finansēšanai, kas tiek veiktas šo nodevas maksātāju dēļ vai viņiem par labu.

[Paraksti]